

PATVIRTINTA
Vilkaviškio r. Kybartų „Saulės“
progimnazijos direktoriaus
2026 m. rugsėjo 24 d.
įsakymu Nr. IV-89

**VILKAVIŠKIO R. KYBARTŲ „SAULĖS“ PROGIMNAZIJOS
PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ (TECHNINIŲ, MEDICINOS, TEISINIŲ, ORGANIZACINIŲ
IR KITŲ), SKIRTŲ NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ DARBE IR PROFESINIŲ LIGŲ
PREVENCIJAI, ĮGYVENDINIMO KONTROLĖS TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vilkaviškio r. Kybartų „Saulės“ progimnazijos (toliau – Progimnazija) Prevencinių priemonių (techninių, medicinos, teisinių, organizacinių ir kitų), skirtų nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai, įgyvendinimo kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos 2003 m. liepos 1 d. Nr. IX-1672 (suvestinė redakcija nuo 2024-11-01 iki 2026-09-30) įstatymo, Įmonių darbuotojų saugos ir sveikatos komitetų bendrųjų nuostatų bei kitų darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis ir reikalavimais.

2. Aprašas reglamentuoja Progimnazijos darbuotojų saugių ir sveikų darbo sąlygų užtikrinimą Progimnazijoje, darbuotojų apsaugą nuo nelaimingų atsitikimų ir traumų, kenksmingų darbo sąlygų sveikatai, pavojingų rizikos veiksnių.

**II SKYRIUS
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS VIDINĖ KONTROLĖ IR JOS PRINCIPAI**

3. Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, organizuodamas darbą Progimnazijoje, nustato darbuotojų saugos ir sveikatos būklės vidinę kontrolę, darbo ir poilsio režimą, darbo apmokėjimą taip, kad būtų sudarytos sąlygos, skatinančios darbuotojus laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.

4. Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, numatydami priemones darbuotojų saugai ir sveikatai gerinti, vadovaujasi šiais bendraisiais rizikos vertinimo ir darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo principais:

4.1. rizikos darbuotojų saugai ir sveikatai vengimu, rizikos veiksnių ir jų poveikio mažinimu;

4.2. rizikos priežasčių šalinimu;

4.3. darbuotojo galimybių atlikti nurodytą darbą vertinimu (nustatant, ar darbo procesas, darbo vietos įrengimas, parinktos darbo priemonės, darbo metodai ir darbo tempas atitinka darbuotojo galimybes);

4.4. šiuolaikinių priemonių taikymu įrengiant darbo vietas ir parenkant darbo priemones;

4.5. pavojingų darbo procesų pakeitimu nepavojingais arba ne tokiais pavojingais;

4.6. pirmenybe kolektyvinių darbuotojų saugos ir sveikatos priemonėms, o ne asmeninėms apsaugos priemonėms;

4.7. darbuotojų aprūpinimu asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

4.8. darbuotojų mokymu ir instruktavimu, jiems privalomais nurodymais laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų;

4.9. kitų reikiamų darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų taikymu.

III SKYRIUS

PRIVALOMAS DARBUOTOJŲ SVEIKATOS PASITIKRINIMAS

5. Progimnazijos direktorius tvirtina darbuotojų, kuriems privaloma patikrinti sveikatą, sąrašą ir darbuotojų sveikatos patikrinimo grafiką, su kuriuo supažindina darbuotojus ir kontroliuoja, kaip laikomasi šio grafiko. Už darbo laiką, kurio metu darbuotojas tikrinasi sveikatą, mokamas vidutinis darbo užmokestis.

6. Darbuotojų sveikata tikrinama prieš įsidarbinant ir vėliau periodiškai pagal Progimnazijos direktoriaus patvirtintą darbuotojų sveikatos patikrinimo grafiką.

7. Darbuotojai pajutę neigiamą darbo ar darbo aplinkos poveikį sveikatai, turi teisę patikrinti sveikatą, o Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, įtaręs, kad darbuotojo sveikatos būklė gali kelti grėsmę darbuotojo ar kitų darbuotojų saugai ir sveikatai, turi teisę siųsti darbuotoją patikrinti kitu laiku nei nustatyta darbuotojų sveikatos patikrinimo grafike.

8. Jei sveikatos priežiūros įstaigos išvadoje nurodyta, kad darbas ar darbo aplinka pakenkė darbuotojo sveikatai, jam mokamas vidutinis darbo užmokestis už laiką, kurio metu jis tikrinasi sveikatą savo iniciatyva.

9. Darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku patikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam nemokamas darbo užmokestis.

IV SKYRIUS

DARBDAVIO PAREIGOS IR TEISĖS GARANTUOJANT DARBUOTOJAMS SAUGIAS IR SVEIKAS DARBO SĄLYGAS

10. Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo privalo laikytis ir vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus:

10.1. įvertinti galimą riziką darbuotojų saugai ir sveikatai;

10.2. supažindinti su Progimnazijos darbo tvarkos taisyklėmis, instruktuoti ir mokyti darbuotojus saugiai dirbti;

10.3. sudarant darbo sutartį ir vėliau periodiškai, pakitus darbo procesui ar sąlygoms, informuoti darbuotojus apie pavojingus, kenksmingus ir kitus rizikos veiksnius darbo vietose ir jų poveikį sveikatai;

10.4. kontroliuoti, kaip darbuotojai laikosi saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimų;

10.5. aprūpinti darbo vietas saugiais įrenginiais ir siekti, kad darbo bei technologiniai procesai būtų maksimaliai saugūs;

10.6. aprūpinti darbuotojus apsaugos priemonėmis;

10.7. organizuoti darbuotojų darbą pagal fiziologiškai pagrįstą darbo ir poilsio režimą;

10.8. tvirtinti darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas, saugaus darbų atlikimo taisykles ir kt.

11. Siekiant užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą darbe, Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo turi teisę:

11.1. reikalauti, kad darbuotojai laikytųsi saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimų;

11.2. darbuotojams, pažeidusiems saugos ir sveikatos instrukcijas, skirti drausmines nuobaudas, nustatyta tvarka reikalauti atlyginti padarytą žalą;

11.3. laikinai nušalinti nuo darbo, už tą laiką nemokant darbo užmokesčio, arba atleisti iš darbo darbuotoją, jei jis šiurkščiai pažeidžia darbo drausmę: darbo metu yra neblaivus, apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų arba, nepaisydamas Progimnazijos direktoriaus ar jo įgalioto asmens įspėjimo, sąmoningai nesilaiko saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų.

V SKYRIUS

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ

12. Už sveikas ir saugias darbo sąlygas atsako Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas

asmuo, kuris imasi priemonių, būtinų darbuotojų saugai užtikrinti ir sveikatai apsaugoti. Darbuotojų saugos ir sveikatos priemonės Progimnazijoje finansuojamos įstaigos lėšomis.

13. Siekiant užtikrinti saugias ir sveikas darbo sąlygas, Progimnazijos direktorius steigia darbuotojų saugos ir sveikatos komitetą.

14. Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas vadovaujasi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymu, kitais darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktais, Progimnazijos saugos ir sveikatos norminiais teisės aktais, darbuotojų saugos ir sveikatos komiteto nuostatais.

15. Darbuotojų susirinkime renkami darbuotojų atstovai, turintys įgaliojimus atstovauti darbuotojams ir rūpintis jų sauga ir sveikata.

16. Darbuotojų atstovai:

16.1. dalyvauja įgyvendinamose priemonėse darbuotojų saugai ir sveikatai Progimnazijoje gerinti;

16.2. gali dalyvauti, išduodant darbuotojams asmenines apsaugos priemones;

16.3. kontroliuoja asmeninių apsaugos priemonių naudojimą;

16.4. teikia pasiūlymus darbdaviui dėl darbo organizavimo užtikrinant saugias ir sveikas sąlygas.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Progimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, nustatydamas darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės tvarką Progimnazijoje, ją svarsto su darbuotojais, darbuotojų atstovais saugai ir sveikatai, darbuotojų saugos ir sveikatos komitetu ir jiems praneša apie įpareigojimus dėl darbuotojų saugos ir sveikatos vidinės kontrolės ir priemonių įgyvendinimo darbo vietose.
